

"רב לכם סב את ההר הזה"

'הרי' - זהו יצר הרע ובשביל להתגבר על היצר הרע צריך להתחבר לרב ולצדיק, אומרת התורה - רוצים לדעת איך לסובב את ההר? איך להתגבר על היצר הרע? על ידי "רב לכם" - תיקחו לעצמכם רב וצדיק שתתחברו אליו.

ר' יעקב צבי מדינוב

כתוב ש"כפה עליהם הר כגיגית ואמר להם: אם אתם מקבלים התורה - מוטב, ואם לאו - שם תהא קבורתכם" אומר משה רבנו "רב לכם סב את ההר הזה" - מספיק עם התירוץ הזה שקיבלתם את התורה בכפיה...

אנקודל'ה

"הבו לכם אנשים חכמים ונבונים"

"אלה הדברים" - זה מוסר שמשה רבנו אומר לכלל ישראל, כתוב במשלי "אל תזכח לץ פן ישנאך. הוכח לְחַכְמִים וְיִאֱהָבְךָ, הפשט הרגיל זה שאל תוכיח לץ כי הוא ישנא אותך וכו', השל"ה הקדוש אומר פשט אחר שבעצם מדובר באותו אדם והתורה מלמדת אותנו איך להוכיח בן אדם אחר - אל תוכיח אותו ותגיד לו שהוא לץ כי הוא ישנא אותך, אלא כשאתה מוכיח אותו תגיד לו: אתה חכם ונבון והמעשה הזה לא מתאים לך וכדומה, וזה מה שמשה רבנו אומר "הבו לכם אנשים חכמים ונבונים" - תפנו אליהם בגישה כזאת של אנשים חכמים ונבונים ורק כך תצליחו להוכיח.

של"ה הקדוש

"אלה הדברים אשר דיבר משה בעבר הירדן"

לכאורה קשה איך משה רבנו מזכיר את חטאי עם ישראל הרי זה יכול להביא לכלל קטרוג? אלא התורה מלמדת אותנו דרך התוכחה שרק אחרי שהעבירות נמחקים ולא נשאר רושם בכלל - רק אז אפשר להוכיח אותם על אותם עוונות מבלי לגרום לקטרוג וזה הרמז בפסוק "אלה הדברים וגו' בעבר הירדן" הכוונה שכבר היו בעבר וירדן זה "ירד דין" רק אחרי שכבר ירד הדין ונמחקו העוונות - רק אז 'הוכיח תוכיח את עמיתך' וככה 'ולא תישא עליו חטא' הכוונה שלא יעלה קטרוג כי כבר נמחל מזמן.

תפארת שלמה

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל"

הגמרא בבבא בתרא אומרת על כלל ישראל ש"רובן בגזל, מיעוטן בעריות וכולן באבק לשון הרע" - ז"א שכולם נכשלים בעבירה של אבק לשון הרע, וזה גם מה שמרומז פה בפסוק "אלה" - ר"ת איבק לשון הרע - על זה משה דיבר "אל כל ישראל" כי כולם נכשלים בזה.

ספרים

"אלה" - בגימט' 36 - ל"ו, האר"י ז"ל כותב שבכל דור ודור יש ל"ו צדיקים שיש להם את הניצוצות של משה רבנו, וזהו הכוונה בפסוק "אלה הדברים" - הדברים שאומרים אלה ה' ל"ו צדיקים - "אשר דיבר משה אל כל ישראל" - משה רבנו ממשיך ומדבר מגרונם של הצדיקים בכל דור ודור אל כל ישראל.

"אלה הדברים אשר" ר"ת אימור ליפני ה'תלמידים ה'אומר דיבר ביפני ר'בו יתחייב מיתה א'לא שייטול ר'שות.

חיד"א

"רב-לכם שבת בהר הזה פנו וסעו לכם"

אל תראו בכל מכשול הר שאי אפשר לעבור מעליו, אלא "פנו וסעו לכם" - התגברו על כל המניעות, ועברו מעל כל הר כאילו היה חוט השערה.

מאור ושמש

"וחצרת"

למה מחלוקת קרח נקרא דווקא חצרות? אלא שלמה תיקן עירובי חצרות' בשביל לאחד בין כלל ישראל - שמאחדים את החצרות אבל קרח פילג ורצה שיהיו הרבה חצרות נפרדות, לכן נקרא "חצרות".

חידושי הר"ם

"ובדבר הזה אינכם מאמינים בה' אלוקיכם"

בדבר הזה - יהודי שאומר שרק ב"בדבר הזה" - רק במקצוע או בעבודה הזאת ספציפית יהיה לי פרנסה, הרי הוא בגדר של "אינכם מאמינים" - לא מאמין - כי הפרנסה היא מה' והקב"ה יכול להביא פרנסה ושפע מכל מקום.

דגל מחנה יהודה

וברש"י "וחצרות" - מחלוקות של קרח, "ודי זהב" הוכיחן על העגל, לכאורה מה הקשר בין שניהם? למה זה כתוב אחד ליד השני? אלא כשהיהודים עשו את העגל - הקב"ה שאל את משה מה זה? ענה משה להקב"ה 'לי צויתי ולא להם' - והכוונה שבדיבור הראשון נאמר "אנכי ולא לך" - לא כתוב "לכם" - אז הציווי היה רק למשה רבנו, וכשבא קרח ואמר ש"כל העדה כולם קדושים" זה אומר שבעצם כולם קדושים כמשה ומה שהקב"ה ציווה 'אנכי ולא יהיה לך' - הוא ציווה את המצווה לכולם וממילא התחייבו בעגל, ולכן הם כתובים אחד ליד השני.

חיד"א

אזיס ווארט

"הואיל משה באר את התורה"

ישנן מחלוקות בגמ' שאין הכרעה והגמ' מסכמת את המחלוקות ב"תיקון" - ר"ת תשבי יתרץ קיושיות ובעיות שמשמעותן: השאלה תעמוד ותישאר עד לעתיד לבוא שאז יבוא תשבי (אליהו הנביא), והוא יתרץ את הקושיא, וזה גם מה שמרומז כאן "הואיל" זה אותיות 'אליהו' - משה אומר לכלל ישראל שאליהו "באר את התורה" יבאר לעתיד לבוא את התורה.

ספרים

שבת חזון

בהפטרה שאנו קוראים השבוע כתוב "רַחֲצוּ הַזָּפוּ הַסִּירוּ לֵעַל מַעֲלָלֵיכֶם מִנְּגִד עֵינֵי חֲדָלוּ הָרַע", לכאורה המילים "הזכו" ו"הרע" היו אמורים להיות כתוב בלי האות 'ה' (רחצו זכו, חדלו רע), אלא ר' הרשל מרימינוב שאל פעם על הפיוט שאנו אומרים בזמירות שבת "על כן אכבס ליבי כבורית (בורית - סבון) לכאורה הרי היה אמור להיות כתוב "בבורית" - שאנו מתרחצים בסבון ולא כבורית - כסבון? והתשובה היא שכמו שבורית הפעולה שלו זה לנקות אנשים אחרים, כך גם שבזכות השבת ניטהר כל כך שנוכל לטהר אנשים אחרים, וכך הפירוש גם כאן - "רחצו" - תתרחצו כל כך טוב - שתוכלו "הזכו" - שתוכלו לזכות אחרים וכן גם "חדלו" - תחדלו כל כך מהעבירות ועל ידי זה "הרע" שתגרמו לאנשים אחרים שלא יחטאו.

דברי יחזקאל

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

במילי אלו באה התורה ללמד אותנו איך להתנהג: "במדבר" - לשון 'דיבור' - לשמור על דיבור נקי, "בערבה" - לשון 'ערב' - מתוק - להישמר מהתאוות שזה מתוק כי התאוות האלו הם 'בערבה' - אותיות "רע בה", ומה העצה להינצל מהתאוות? הדבר הראשון זה 'מול סוף' - לזכור תמיד את הסוף - למי אתה עתיד לתת דיו וחשבון, והדבר השני זה 'לבן' - לשים לב ולשמור גם על הפה וגם על הלב ב'לבן' - יש את האותיות 'לב', 'לבן' - בגימ' 82 עם הכולל (3) בגימ' 85 כמו 'פה', 'בחצרות' - מרמז על לשבות בחצרות ה', 'ודי זהב' - די לריצה אחרי הכסף והזהב - אלא להסתפק במה שיש.

פיתוחי חותם

"יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר וגו"

אומר רש"י: אמר להם 'זו (הברכה) משלי אבל הוא יברך אתכם כאשר דבר לכם', לכאורה אם הקב"ה יברך בכל מקרה הרבה יותר, מה צריך את הברכה של משה? אלא אומר החוזה מלובלין שמשה בירך את כלל ישראל ברכה רוחנית, משה הרי היה שקול כנגד כלל ישראל - ומשה בירך אותם שיהיו פי אלף יותר צדיקים ממנו ועל זה התכוון ש"זו משלי" שכולם יהיו פי אלף יותר ממני.

החוזה מלובלין

"ואמר אלכם בעת ההיא לאמר לא אוכל לבדי שאת

אתכם"

זהו רמז לענווה וכך צריך לקרוא את הפסוק "ואמר אלכם בעת ההיא לאמר לא" - יהודי צריך להגיד לעצמו שהוא "לא" - שהוא קטן וכלום ורק אז תצליחו ש"אוכל לבדי שאת אתכם" שהקב"ה יהיה בעזרכם.

משמרת איתמר

"אחינו המסו את לבבנו"

כמסתכלים בטעמי המקרא על הפסוק שלמעלה אפשר לראות שהמילה "אחינו" מגיעה עם הטעם 'תלישא קטנה' ולאחריו יש את הטעמים 'קדמא ואזלא' - וזהו רמז לאהבת חברים - שתמיד צריך לראות שלא יהיה אפילו תלישא קטנה אפילו ריב קטן, כי ישר זה נהיה "קדמא ואזלה" ישר זה הולך וגדל ומתפתח לריבים גדולים - לכן עלינו להישמר שאפילו ריב קטן יכול להיות הרסני.

בית אהרון